

MAGYAR KURIR

Bétsből, Kedden, Junius' 15-dikén 1819.

Nápoly.

Császár és Császárné ő Felsegek *Amalia* Szakszoniai Princzaszszonnyal 's a' Salernoi Hertzeggel (Leopold Napolyi Princzel) Május' 21-dikére viradó éjjel a' Vesuvius hegyre felmenvén, azon éjtzakát a' Krater (a' hegynek tűzokádó töltérje) mellett töltötték-el, hogy a' következett reggel a' napnak feljöttét ezen dűsösséges magasságról szemlélhessék, melly után a' hegy' oldalán lakó Remetéhez vissza jöven, a' Salernoi Hertzeg által oda rendeltetett reggeli eledlekkel, egy ugyantsak ezen alkalmas-ságra ott felállítottott függő Sátor alatt, éltek, 's onnét Nápoly városába 21-dikben reggeli 9 órára ismét vissza érkeztek.

Roma.

Császár és Császárné ő Felsegek Junius' 1-ső napján Romába kivánt jó egészségben vissza érkeztek, a' hol ezen hónapnak 6-dikáig maradni, 's ekkor reggel onnét utnak indulni és útjokat Ternin, Folignon, 's Arczón által Florenzia felé folytatni szándékoztak.

Rudolph Császári Fő Hertzeg Pápa ő Szentsége által, a' Junius' 4-dikén tartatott Consistoriumban, mint Olmützi Érsek praeconizáltott, 's ugyan azon Consistoriumban Cardinálisi méltóságot is kapott. — (Ezen örvendetes hírekkel Marquis Capranica, a' Pápa ő Szentsége Testörző Nemes seregebéli tiszt

Ur, a' mult szombaton érkezett-meg Bétsbe).

Nagy Britannia.

Gróf Grey ismét egy próbát tett a' Parlamentum' felső házában a' Romai Catholicusok' ügyének felsegállítására. Egy jóvállást adott-be, melynek az a' foglalatja: hogy a' Transubstantiatio 's a' Szeretek' segítségül hívása ellen való esküvés, mellyet az Anglicana Egyház' törvényei szerént le kell tenni, töröllessék-el. Az én jóvállásomnak, úgy mond, nints sem a' politikai sem a' Papi fő hatalomhoz semmi köze. E' tsak Dogmák eránt való vélekedéseket illet, 's tsak oda czéloz, hogy a' Király' alattvalóinak egy számos és tiszteletre méltó része bizonyos törvényeknek, mellyek az ő religiói vélekedéseit minden szükség nélkül érdeklík, a' reájok nézve káros következések ellen bátorságossá tegye. Egyedül ezen esküvésnek le nem tétele az, így szoll Croker nevű képviselő, melly a' Romai Catholicus lakosokat gátolja, abban, hogy a' Parlamentum' tagjai leghessenek. Van még egymás esküvés, mellyek letétele attól, ki a' Parlamentumnak tagja akar lenni, hasonlóképpen megkötantatik. Ez az idegen Suprematziának megtagadása. Az ennek megtagadását illető hitet, ugyan ezen képviselőnek értelme szerént, mihelyest a' Suprematia, politikai értelemben vétetik, nyugott lelkiismerettel letehetik. — Sokak ugyan fontosnak tartják Gróf Grey Urnak ezen

új formába öntött próbatételét a' Romai Catholicusok' telyes jussal való élhetésének megadatására nézve, melynek kimenetele felől tsak fontos vetekedések után mondhatni ítéletet.

A' Jöremenség' fokáról kedvetlen tudósítást vett az Országlószék. A' Kafferek' nemzete feltámadott a' nevezett fokon lévő Anglus plánta' nép ellen, 's nagy pusztításokat tett, sőt a' mi több az ellene küldetett nem nagy számú Anglus fegyveres tsoportokat is megverte, kiknek két tisztjeik estek-el a' tsatában. Azután több fegyveresek ültek hajóra, 's eveztek-el, hogy a' Fokhoz napkeletre eső parthoz evezzenek, a' hol ezen vérontások történtek. Tsak a' volt a' baj, a' mit nagyon is sajnáltak, hogy lovaság' dolgában fogyatkozása van itt az Anglusoknak.

Londonban eszébe vevén az ott lévő Frantzia Követség, hogy Frantzia Ország' hamis Bankonoták' keltek köz kézre, megkérte az Anglus Országlószéket, hogy tétessen bizonyos vizsgálódásokat, a' melyly vizsgálódásoknak a' lett következőse, hogy olyan hamis Orosz Bankonoták' fabrikájára találtak, melyben már 1,400,000 Rubelt érő Noták voltak készen.

* * *

Charlotta Princaszszony' nevű postahajó Jamaiikából pénzel 's útasokkal Europa felé evezvén, a' Bahama szigetekenél elsüllyedett: hanem az emberek mind egygyig kifogattattak a' hajón volt pénznek egy részével.

Frantzia Ország.

Párisban olyan egyesület állott-fel, melynek neve: A' nyomtatási szabadság' barátjai. Ezen egyesületet az úgy nevezett Liberálisok' formálták. Már 300-rá telt a' számjok, kik közt a' Követek kamarája' bal oldaláról is so-

kan találtak. Hóten által egyszer szoktali a' tagok közzül most egygyiknek majd másiknak szállásán öszszegyülekezni.

Hogy Alsatziában Lóger fogna öszsze gyűlni, nem igaznak nyilatkoztatja a' *Journal de Paris*.

A' Straszburgi Kurir' nevű újság, a' melyly Május' 30-dikától fogva, tsak Német nyelven kezdette vala jártatni leveleit, Junius' 5-dikától fogva ismét két, úgy mint Frantzia és Német nyelveken nyomtatattja. Azt mondja, hogy így hasznosabbnak találja.

Bignotti' nevű Brigadéros, kérelmet küldött a' Követek' kamará'ához, panasolván, hogy már két esztendőtlől fogva nem vett penziót, hogy az utolsó háboruban mind két kezét elvesztette, 's ezen kérelmet is a' szájába fogott pennával írta. A' kamara felvette a' panaszlónak ügyét. Kérelmét ajánlva a' Ministerhez küldötte.

Straszbargban egy katona törvényesszék'et rendeltek vala ki, hogy Jun. 5-dikén egy nevezetes pernek megítélésére üléseknek tartásához fogjon. A' per azt a' Morand' nevű General-Lajtnantot illeti, ki a' Német Országon és az Orosz' hirodalomban folyt táborozások' ideje alatt a' Marschal Davoust' armádának egy osztályát vezérelte, 's magát nagyon megkülömböztette. Ő, a' Bonaparte' Elbáról lett visszajöveletek'or hozzá segedelenmmel viseltetvén, egygyik volt azok közzül, kik ellen a' Király' második visszaérkezése után 1816-ban halálos per indittatott, hanem ő akkor az ítélőszék' előtt, melynek elejébe meghívattatott vala, meg nem jelenni, hanem a' hazából kimenni jobbnak találta, melyre nézve, per *Contumaciam* halálra ítéltetett vala. Most önként elő állván, újabb megítéltetést kíván, melylyet a' Frantzia törvények szerént nem is lehet megtagadni. A' Király Hohenlohe-Bartensteina

Hertzeget nevezte az ítélőszék' előlülőjévé. Ezen per nagyon magára vont a' közönség' figyelmét. — A' nevezett Generális maga akar a' mága védlője lenni.

A' Gróf Decazes' felesége, egy 17 $\frac{1}{2}$ esztendő's szépség, Május' 29-dikén este szerentséscsi fiat szülvén, a' Király lett Keresztattya, Angouleme Princzné pedig a' Keresztannya. Ezen nagyon ifjú aszszonyt a' Sant Aulair Grófi familiából vette feleségül Gróf Decazes.

A' Bordeauxi kikötőhelybe Május' 28-dikán Mária Theresia nevű Frantzia hajó kötött-ki, a' melly Ney-Yorkból érkezett vissza Európába, és egy egész Indus háznépet hozott a' Niagara' mellékei lakó Onidas-Indusok közül. A' háznép' vagy familia' fejének neve Cornelius Saluita, egy 85 esztendő's, tisztes, és még jó erőben lévő öreg. Vannak két fiai, kiknek egygyike 30, másika 35 esztendő's, és három, még fiatal szép leányai. Minnyájok vereslő rézszinűek, tsak egygyik feje, kinek Frantzia férje van. A' familia' fejét hajdan Schemnek, Királynak, vagy Vezérnek nevezték, a' melly nevet ő a' hadakozás' bölts és vitéz folytatásától kapta volt, melynek ezen Indus nemzetek közt ritkán szokott szünete lenni. Az öreg beszéll egy keveset Anglusul, de roszzsul; szülotése' földjét, mint mondja, azért hagyta-el, hogy gyermekeit az Europai szokásokkal 's rendtartásokkal megismeresse. Az egész familia keresztyén, 's minthogy a' Missionáriusok, kik őket a' keresztyén hitre térítették, nekik kereszteteket ajándekoztak, tehát ezeknek emlékezetekre nézve még most is minnyájok keresztet hordoznak ékességül.

* * *

Straszburgból Jun. 2-dikán: — A' Királyi Universitas' itt lévő Akadémiájában a' Lutherana Theologica Fa-

cultas már beiktaltatott. Most előre három Professorok által tanittatik, kiknek neveik: *Hafner* (ez egyszersmind Dékány), *Fritz* és *Dahler*. Ezen intézet bizonyossága annak, hogy a' Király által meg határozta, hogy a' különböző Religioi jusok' egyenlőségét, melly a' Constitúzió által kimondatott, fenn akarla tartatni. A' Reformátusok' Theologiai fő Oskolája megmarad Montaubanban. A' Straszburgi Akademiában felállítandó Catholica Theologica Facultásról még nem tétetett határozás. Erről azt erősítik, hogy nem itt Straszburghban, hanem Besanszonban, az Érsek' lakhelyén, fog felállítatni, ki alá tartozik tudni illik a' Straszburgi Püspöki megye is. Meg kell a' közönséges tanulásra ügyelő mostani Tudományos Biztosságról vallanunk, hogy ez a' tanulás' minden ágának kormányozását Frantzia Országban most úgy folytatja, hogy nálunk az Akadémiai tanítóknak hinevezésében egygyik vallás részeseit is a' mások felett nem ápolgatja; egygyiknek se kedvez inkább, mint a' másoknak. Mondják, hogy a' Pelső Rénusi Regementek, a' mellyek Protestánsokból állanak, Protestáns tábort papokat sognak kapni, melyért kérelem érkezett az Országlószék' elejébe. Hasonló intézetet kívánnak magoknál tétettetni a' Déli départamének Regementjeikben találtató nagy számú Protestánsok is, 's reménleni lehet, hogy ezen dolognak közönség's ohajtása kívánt véget fog érni, 's ekképpen a' térítési visszaélés ellen való sok panaszok megszünetnek, a' melly már most annyival könnyebben megeshetik Frantzia Országban, hogy azon Constitúzió által, mellyet annak a' most Országló Király adott, minden Vallások egyenlően oltalmaztatnak 's egyenlő jusokkal bírnak.⁶⁶

A' *Journal des-debats* ily fontos

megjegyzést bocsátott e' hónap' első napján az Olvasó közönség' elejébe: —

„Mind azok, kik a' közönséges dolgokkal foglalatostkodnak 's azoknak folyamatajára figyelmeznak, azt kérdezik bámulással: Hogy valyon mi lehet az a' kevésbé esmeretes tárgy, az a' rettenetes *Argumentum*, melynek felfedezésével a' Kóvetek' kamarájában *Bignon* nevű Képviselő, arra az esetre nézve fenyegetődött, ha a' Számkivettettek vissza nem hivattatnak. *Bignon* Ur tudniillik (azon időben, mikor ezen tárgy a' Kóvetek' kamarájában vitatás alatt volt) egyebek közt ezen szavakat mondotta az Orálószékből: „Mind azoktól a' tárgyaktól, melyekről „előttetek beszélni szerentsém vala, el- „vonván figyelmemet, van még fenn, „arra, hogy a' Számkivettettek visszahivattassanak, egy *argumentum*, melynek valóságos dolog a' fundamentuma, „s a' melly kevés emberek előtt esmeretes, egy oly *argumentum*, melyről „beszélletem, engemet, egy ily nagy és „veszedelemmel fenyegető időben, tsak „egy szánakozásra méltó szerentsétlen „sors akadályoztatott-meg, egy rettentő „*argumentum*, mondom, melyet én ezen „Orálószékből kimondani felénk valék, „s a' mellyet tselekedni az Orzáglószékre való tekintetből, kéntelennek is lenni tartottam magamat. Itt megállok. „A' ki-lőtt nyilveszsző nem tér többé vissza; mostanában nem élek ezen veszedelmes fegyverrel, 's tsak akkorra halasztom az ezzel való élést, midőn látni fogom, hogy ezt Ministereinknek vakmerő megleményülése elmulaszthatatlan kötelességemmé tette. Örömmel hiszem azt, hogy Ministereink az én halgatásomat méltó módon fogják be- „tsülni, szivellni: én pedig szerentsésnek tartom magamat, ha halgatásom, szerentsétlen hazánkfijainak használni fog.“ — „Mi úgy itélünk (így folytatja szavait

a' *Journal-des-debats*), hogy Orzáglószékünk' méltósága választás nélkül elejébe szabja Ministereinknek azon lépéseket, a' mellyeket *Bignon* Urra nézve tenni köteleztetik. Ezen Kóvetet kénszeríteni kell arra, hogy beszédjének titkos értelmét nyilvánosságosan és tökéletesen kimagyarázza. Köztünk semmi olyan történet, semmi olyan dolog nem fordulhat elő, hogy a' mi Képviselői 's Constitúciónális Orzáglószékünknek, arra, hogy azt elhalgassa, oka lehessen — valamint szintén, hogy az is lehetetlenség, hogy valamelly Orzáglószék magát ekképpen fenyegettetni megengedje, a' nélkül, hogy eme' nagy hasznú nyilvánvalóságra (publicitásra) a' minden képviseleti Constitúciók' lelkére, 's a' minden számadással (felelőssel) tartozó Orzáglásoknak való- ságos oltalmazó paizsokra, apelláljon.“

A' Brüsszeli levelek szerént a' Nemzeti Conventnek, melly a' szerentsétlen XVI-dik Lajost megölette, ismét négy tagjai nyertek a' Frantzia Országba való visszamenetelre szabadságot, ugyanint Generális *Rouille*, 's *Nioche*, *Mathieu*, és *Leclerk* Urak, kik mind eddig Belgiumban tartózkodtak.

A' *Conservateur* nevű újság Párisban kibirdette, hogy ő már letette az 5000 Franknyi interesről szolló zálogpénzt az újságnak szabadságáért, 's az ő fő Kiadója Báro *Trouve*, egykori Prefektus. A' felelet' terhe rajta fekszik.

Minthogy mostanság, a' nyomtatási 's újságírási szabadságnak bejövetelével a' Frantzia újságleveleket ily nagy változás érte: tehát egy író méltónak találta a' még Januáriusban régi módon fennállott nevezetesebb újságlevelekről némely megjegyzéseket kiadni, a' hova tartozik, hogy mellyiknek mi volt a' neve, ki volt írója, mi volt a' karaktere, vagy hogy az Ultraroyalistákkal tartott-é, a' Ministerekkel-é, vagy a' Liberálisokkal? —

Iső a' *Journal-des-Débats*: ennek főbb íróji között említi a' Politikára és Litteraturára nézve a' nagy hírű *Malte-Brun*t; ennek 11,000 fizető Olvasóji voltak; royalista és tiszta religiói principiumok szerént írt; tsak különös megszollittatásra adott-ki Ministeriális Czikkelyeket. Ennek Mártziustól fogva a' Belső Minister Decazes lett a' tulajdonosa. — II. *Quotidienne*: Öt íróji, 6000 fizető Olvasóji vannak; Charaktere Ultra-royalista; független és religiosus. — III. *Journal-de-France*. Íróji négyen, fizető Olvasóji 4500-zan vannak; Charaktere ministeriális. — IV. *Journal-de-Paris*. Fő Kiadója egy van, Ourry nevű; Olvasóji 6000; Charaktere kettős, Liberális és Ministeriális. — V. *Les Annales Littereres*; ennek három főbb íróji, 's 1500 fizetőji vannak. — VI. *A' Monitör*: Olvasójinak száma 3000-re telik. — VII. *Journal General*: Charaktere liberalis; négy íróji vannak; olvasójinak száma nints feltéve. — VIII. *Journal du Commerce*: Íróji haton, fizető Olvasóji 7500-zan vannak; Charaktere Liberalis. Hitelesen erőssítik, hogy ezen utolsót is maga tulajdonává tette a' Belső Minister. — Ezek hordatnak-fel, mint nevezetesebbek.

Van egy Athene vagy Minerve Grecque nevű Görög nyelven íródo Journal is, mellyel arra mondatik czélzás lenni, hogy általa a' tudományok Görög Országra kiterjesztessenek. Ennek Kiadója *Jouanidi* nevű; Smyrna-i születésű, de már jó időölta Frantzia Országban lakó ember.

Török Birodalom.

A' Gen. Savary' történetét, melyről régebben még egyszer írtunk, most így adjak elő a' *Marsiliai* Frantzia tudósítások a' Párisi Ujságokban: — „Ugy halljuk, hogy a' Rovigói Hertzeg (G.

Savari) Smyrnából az ott lévő Frantzia Consul által eligazított legyen, még pedig úgy, hogy az úthoz való készültre tsak három napi engedelmet nyerhetett. Ez annak a' következése volt, hogy a' nevezett Ex-Generális, Deslottes nevű Frantzia tengeri ifju tisztet megvert. Ők (Savary és Deslottes) számos egyéb fő vendégekkel falun a' Frantzia Consulnál ebédlettek. Ott volt *De-la-Ferte* nevű Grófné is, a' Konstantinápolyi Frantzia Követ anyóssa. A' Prince Engliem megölettetéséről lévén szó, 's a' Vendégek közt többek találtatván, kikben ezen történetre való visszaemlékezés bosszankodást gerjesztett, meg lehet, hogy *Deslottes* olyant szollott valamit, a' mi által Savary megsértetettnek tartotta magát, melyre nézve eltökéllette magában, hogy azért bosszút álljon — 's állott is még azon este — minthogy, midőn a' városba vissza tértek, valamely magános helyen bevárta, 's ott kegyetlenül útni verni kezdte — melly oly rút tselekedet, hogy az ő Smyrnából ezért lett elküldtetését igasságtalanságnak senki se' tarthatja.“

Északi Amerika.

Az egygyesült Státusok 6 millió Dollár summát határoztak a' Mississippi torkának 's Uj-Orleánnak 's a' Cseaseapeak öblének és Washingnak ágyukkal lejendő megerössítettessékre. Ott is két, itt is két erősségek rakattatnak-meg ágyukkal; azok közzül egybe 115, a' másikba 64 — ezek közzül egybe 250, a' másikba 120 ágyuk szegeztetnek-ki. E' féle történik Ney-Yorknál és Philadelphianál is. A' gőz- vagy gőz által ide- 's tova mozgatható hajó-battériák ezeken kívül vagynak; — 1812-től fogva 14,447,675 Dollárt érő földet adott-el a' Respublika, melynek ára három esztendei részenként fiztetlik; a' ki rendesen nem fizet, el-

veszti a' letett summát 's a' jószágra tett költséget a' jószággal egygyült.

Szent Ilona.

A' Romából ezen szigetre útnak indúlt személyek közt két nagy talentumú tudósok mondatnak lenni. Az egygyik Abbe Bonavita; e' Korsikai születésű ember; Meksikóban 25 esztendő t töltött; a' természethistoriának, hívált a' Botanikának nagy Buvárja. A' másik *Antomarchy*; ez is Korsikai születés; Florencziában professorkodott; most tanítójának *Mascagny*-nak hátrahagyott nevezetes munkáji' kiadásában foglalatoskodik. Az ezen munkákhoz tartozó hat lábnym hosszúságú réztáblákat is magával viszi, hogy Szent Ilonán való lakása alatt kidolgozza. Ezen mettzések az emberi test' minden tagjait ábrázolják természeteti nagysagokban.

Dánia.

Caledonia nevű gőz hajó, melly Rieiből Koppenhágába 's innét vissza, mint posta-hajó leveleket 's utasokat hord által, közelébbi utjában két vershen akadott fenéken a' nélkül, hogy legkissebb romlás esett volna rajta. Nem voltak vezetőji, vagy ha voltak se' olyanok voltak, kik ezen tengert jól ismerték volna. Pünkösd vasárnapján egész *Helsingörig* 's még a' *Catlegat* nevű tenger ébölre is kivezett ugyan ezen hajó, időtöltésből, 200 utasokkal, kik ezen tengeri nagyon szép vidékeknek szemlélésével mulatták magokat. A' Svétziai partokhoz oly nagyon közel eveztek, hogy a' *Helsingborgi* sántzokra sok Svétziai emberek ligyülttek nézéssekre. Pünkösd hétfőn maga a' Király is időtöltési utat tett familiájával egyetemben ugyan ezen gőzhajóval a' Sundon.

Svétzia.

A' Király Jun. 2-dikán szándéhszott a' Skániai lögerbe útnak indulni, a' hon-

nét későbbre a' Helsingborgi tengeri ferdöre is el fog menni. — Stockholm-ban, minekutánna 3 hétig nagyon szép tavaszi meleg napok jártak volna, Május 26-dikán a' hó esni kezdett 's egy végli-ben 7 óráig esett, melyre azon éjjel fagy következvén, nagyon sok kárt tett.

A' Londoni Times nevű levelek 's ezekből a' Bavariai Közönséges Ujság, ily cikkelyt közlenek az Orosz és Svétziai Udvarok közt fennforgó környúlállások-ról, előre hozzátévén ezen utolsó, hogy mind ezeket tsak bizontalan híreknek tarthatni: — „Mi örökké kételkedtünk az-eránt, hogy a' Nagy Hatalmasságok, kik a' Rieii Kötésnek kezesei, meghatározva azt kívánták volna, hogy 14-dik Károly mondjon-le a' Koronáról. Mi azt is elhiszszük, hogy erről szó se' volt. De más környúlállás az, hogy a' melly adós-ságoknak terhét a' Rieii Kötésben Norvégianak elnyerésével a' Svétziai Király magára vette, ennek megfizetése alól magátkivonni azolta örökké iparkodott. Ezen környúlállás adta a' Petersburgi és Stockholmi Udvarok közt való meghidegülésre az alkalmatosságot. A' Császár meglehetős kemény kifejezésekkel irván Dánia mellett 14-dik Károlyhoz, ettől arra oly levelet kapott, mellyet el nem akart fogadni külömben, ha tsak a' Király bizonyos változásokat nem fog rajta tenni, 's oda is irta a' levél szélére azon változásokat, mellyeket jóvallani szükségesnek gondolt. Hanem a' Király nem tette-meg a' változtatásokat. Innét szármoztak azon Diplomatikai értekezések, mellyek még vagy tartanak, vagy ha elvégződtek, nem hirdettettek-ki. A' Király az Angliai Régens Princhezis irt, 's a' nagyobb Hatalmasságoknak a' kissebbek eránt való magokalkalmaztatása ellen panaszolkodott. Gondolják, hogy a' Stockholmi Udvar meg fog szollittatni, hogy a' Koppenhágai Udvar kívánságának tegyen eleget. A'

Svédiai seregek azonközben Skaniába lögerbe gyűltek, kétségkívül, hogy Dániát félelemben tartásák.“

Elegyes Dolgok.

Közönséges levelek erősítik, hogy Weimárban, *Sandnak* Asmis nevű, Mecklenburgi születésű, 's Jenában tartózkodott barátját elfogván, Weimárba vitték, és szoros őrizet alatt tartják. Hasonlóképpen tselekedtek ugyan Jenában nem rég' Doktor F—el is, 's őtet is Weimárba vitték.

Romában, Áldozótsötörtökön, úgy mint Kristus' menybemenetelének napján, az Isten' két hűséges Szolgainak, úgy mint: az Alkantarai Sz. Péter Szerzetéből való *János* Jósefnek, és a' Rabszolgák kiváltására való Sz. Háromság' Reformált Rendje' fundálójának *János* Baptistának a' Szentek közzé lett számlálattassokra nézve két Dekretomok hirdettek ki.

Princz *Canino*, Bonaparte *Lucian*, Romában oly kérelemmel járult a' Pápa Országlószékéhez, hogy idősebb fiait küldhesse el az Amerikai Egygyesült Státusok földjén tartózkodó Bonaparte Jósefhez: de nem nyerte meg kérelmét, oly jóvallást kapván válaszul, hogy elébb iparkodjék engedelmet nyerni reá az összeszövetkezett öt Hatalmasságoctól.

Nápolyban Jun. 4-dikén oly hír érkezett volt a' telegraf' segedelmével, hogy az *Aetna* hegye rettenetesen kezdette okádni a' tüzet, melly miatt a' hegy' tövénél fekvő *Catanea* városa utolsó veszedelemmel fenyegettetett. — A' Vesuviusból is nagyon folyt ki Pompéji felé a' tűzmoslék. — *Viterbo* környékein nagy földrengés éreztetett.

B ó t s.

Romából újabb tudósítások érkeztek ide, mellyek szerént az ő Cs. K. Felségek' onnan való útnak indulása, *Karolina* ő Császári Fő Hertzegaszszonyságának gyenge rosszszüléte miatt, Junius' 11-dikére halasztatott.

Jósef Palatinus ő Cs. Fő Hertzegsége, Olasz-Országból Német Országra visszaérkezvén, Junius' 7 dikén Stuttgarton utazott által.

János ő Cs. K. Fő Hertzegsége Pünkösdi napján délutáni másfél órakor Tokajból szerentsésen Kassa Városába érkezett, és minden harangoknak megvonatásával, sok Éljen kiáltásokkal a' temérdek néptől megtiszteltetvén Gróf Csáky Antal ő Nagysága házában megszállott, a' hol minelutánna minden Jurisdictionoktól illendő módon fogadtatott volna; Báró Generális Márjassy ő Nagysága Kwartélyára az egész Katonai Tiszti karral és sok nagy rangú Urak társaságában állt ment, a' hol a' Nagy Vendégnek méltóságához alkalmaztatott fényes ebéd kész vala, a' mellyre más nagy méltóságú és érdemekkel jeleskedő Urak is meghivatattak. Estve kilenczédfél órakor nemcsak a' Város közepén lévő sétáló hely, és más közönséges épületek, hanem az egész Város is leg jobb izlés szerént kivilágosított; ezen kivilágosítás ő Császári 's Királyi Fő Hertzegsége sok éljen kiáltások közt megtekinteni méltóztatott: de 10 óra felé ezen ritka népörömmnek a' nagy eső véget vetett. Pünkösdi hetfőnap pedig ő Császári 's Királyi Fő Hertzegsége a' Ráptalan templomában korán reggel Szent Misét hallgatván Eperjes felé vette útját.

Száz forint Conventiós pénzért adtak Váltó czédulában: —

Jun. 11-dikén 248 — 12-dikén 248 $\frac{1}{2}$ — 14-dikén 248 $\frac{1}{2}$ — — forintot.

Magyar Ország. (1)

A' Magyar játszó társaság e' hónap' 8-dikán másod versben 's az elsőnél még nagyobb tökéletességgel (ezeket olvassuk a' Budai Német újságban) számosabb nézőknek jelenlétében, 's nagyobb megelégedéssel jádotta: Kisfaludy Károly Urnak ezen tökéletes izléssel 's gyökeres magyarsággal 's elmésséggel eltalált színjátékát: A' Tatórok Magyar Országán. A' muaka már nyomtatásban is kijött Pesten Trattner Urnál és lehet vásárolni ugyan ott egy forint, és 15 krajtzáron.

A' Pesti levelek így emlékeznek örvendezve és méltó magasztalással ezen Nemzeti játszó társaságról: —

Azon hazafiai öröm, mellyel a' Fejérvármegyei Magyar Társaság játékljai által eltöltötte a' két városnak tisztelt lakosait, most vásár alkalmatosságával közös lett az egész Országgal. Magyarok és idegenek egyenlően megvillották, hogy a' melly Társaság illy nagy, és nehéz játék darabokat illy jelesen előadni szerentsés, az mind magának, mind a' Nemzetnek méltó ditsósséget érdemlett. Ezen köz megelégedésnek fényes bizony-sága az, hogy egy nagy érdemű Hazafi az „Igasság-szerető Minister“ nevű játék után más nap Kántorné Ifjú Asszonyoknak egészen vert Ezüstből készült igen szép fölöstököm eszközöket küldött ajándékban, ugymint: két ibriket, egy csukor pixist, és egész ezüst táczát. Szándékának nemes voltát illy értelmű levélkével nyilatkoztatta ki:

„Ha a' Külföld megtudja betsülni a' szép Mesterségekbéli Művészeinek érdemeit, hitesse el magával az Ifjú Asszony, hogy mi az efféle érdemeket nem kevesebbé tiszteljük. Fogadja el ennek bi-

zonyságául e' tsekély ajándékot, és tovább is azon legyen, hogy remek játékaiknak példájával több hasonló játszó személyeket készítsen. Ditsósság a' Nemzeti ditsz a' szép Mesterségek által is nevelni!“ Az aláírás tsak ez volt: érdemeinek igaz Tisztelője.

Ezen megtiszteltetés egyszermind az egész Társaságnak, sőt az egész Országban a' nemzeti célra törekedő érdemes tagoknak megtiszteltetése. Mellyre nézve érdemesnek tartjuk, hogy, noha minnyáján az egésznek javára dolgozván tiszteletet érdemelnek, legalább némelly megkülönböztetett tagokat itten meg említsünk: A' Pesten Játszó Társaságnál: Balogné Ifjú Asszony; Murányiné Ifjú Asszony. Horváth, Eder, Farkas, Kőszegi, Nagy, Urak; a' Miskolczon játszó Társaságnál: Dériné Ifjú Asszony; Benke, és Nagy J. Urak; a' Debreczenben játszó Társaságnál: Vándza Ur, és Vándzáné Ifjú Asszony; Udvarhelyi Ur, és Udvarhelyiné Ifjú Asszony. — Kiknek fejenként a' ditsó pályához szerentsét kívánunk.

Az a' szerentsetlen égés, a' melly Báth mező városában Május' 14-dik és 15-dik napjain kegyetlenkedett, a' Catholicusok templomán, az Uraság házában, 2 vendégfogadóházakon, tiz tsüreken, és 20 pinczéken kívül, 218 házakat tett hamuvá.

Philosophiai és Törvénytudományi Doctor Chladni Ur, Junius' 11-dikétől fogva letzkéket ad a' Pesti Universitás Bibliothékája' épületében a' Földmérés-tanulók' szalájában. Tanítását 12 vagy legfeljebb 14 letzkékben végzi - el, melyekért egyegy halgatónak 20 V. Cz. forintokat kell fizetni.